

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/47/2019
Identifikačné číslo spisu:	1114217403
Dátum vydania rozhodnutia:	26.08.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:1114217403.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Mesto Levice, Námestie hrdinov č. 1, 934 01 Levice, IČO: 00 307 203, zastúpeného LEGATE, s.r.o., Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, IČO: 35 846 909, proti žalovanému: AMAZING CO., Capital City, Independence Avenue, P.O.BOX 1312, Victoria, Mahé, Seychelská republika, registračné číslo: 056603, zastúpenému Mgr. Róbertom Kučerom, advokátom, Veľká Okružná 39, Žilina, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o dovolaní žalovaného proti rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21. novembra 2018, č. k. 3Cob/219/2017-1395, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a .
- II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I, ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo dňa 21.2.2017, č. k. 34Cb/137/2014-1203 rozhodcovský rozsudok vydaný Rozhodcovským súdom Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave so sídlom Gorkého 9, 816 03 Bratislava, v právnej veci žalobcu AMAZING CO., so sídlom Capital City, Independence Avenue P.O.Box 1312, Victoria, Mahé, Seychelská republika, reg. č. 056603 proti žalovanému Mesto Levice, so sídlom Námestie hrdinov č. 1, 934 01 Levice, IČO: 00 307 203, o zaplatenie 35.366,91 EUR s úrokom z omeškania, 97.599,54 EUR zmluvnej pokuty, 399.377,60 EUR s úrokom z omeškania, 286.952,80 EUR zmluvnej pokuty, 81 434,71 EUR s úrokom z omeškania, 42.793,94 EUR zmluvnej pokuty, 25.675,50 EUR s úrokom z omeškania, 13.492,48 EUR zmluvnej pokuty, vedenej pod sp. zn. Rsp M-19/2009, zo dňa 07.06.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 06.07.2011, zrušil podľa § 40 ods. 1 písm. h/ Zákona o rozhodcovskom konaní platného a účinného do 31.12.2014 a vec vrátil Rozhodcovskému súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave na ďalšie konanie. Súd priznal žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštalácie v prvom rade uviedol, že v danom prípade, bola zachovaná subjektívna 30-dňová lehota, stanovená v ustanovení § 41 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZRK“), podľa ktorej jej začiatok začne plynúť v lehote 30 dní odo dňa, keď sa účastník rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu, dozvedel o dôvode obnovy konania, alebo odo dňa, keď ho mohol po prvýkrát uplatniť. Žaloba bola žalobcom doručená na súd v pondelok dňa 16.06.2014 a žalobca sa mohol dozvedieť o dôvode obnovy najskôr nasledujúci deň po dni vyhotovenia znaleckého posudku - ČES: PPZ - KEU-BA-EXP-2014/7028, vypracovaného Kriminalistickým a expertíznym ústavom Policajného zboru, odborom prírodovedného skúmania a kriminalistických analýz, teda najskôr dňa 16.05.2014, pričom koniec 30 - dňovej lehoty na podanie žaloby pripadol na deň 14.06.2014 (sobotu). Súd prvej inštalácie ďalej konštatoval, že zo strany žalobcu bola zachovaná aj objektívna trojročná lehota stanovená v ustanovení § 41 ods. 2 ZRK, ktorá plynula odo dňa, keď ho mohol žalobca po prvýkrát uplatniť, najneskôr však do troch rokov od doručenia rozhodcovského rozsudku. Zároveň konajúci súd konštatoval, že ako dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku je prípustný nielen dôkaz, ktorým je znalecký posudok z trestného konania, ale aj dôkaz uplatnený dňa 23.11.2015, ktorým je uznesenie o vznesení obvinenia. Dodal, že účinky procesného úkonu, ktorým bol uplatnený žalobný dôvod - obnova konania počas platnosti a účinnosti príslušnej právnej úpravy umožňujúcej uplatniť takýto dôvod (hoci neskôr došlo k jej zmene), ostávajú zachované aj po zmene príslušného procesného predpisu, a to v súlade s princípom justifikácie účinkov procesných úkonov.

3. V ďalšom sa súd prvej inštalácie zaoberal otázkou, či sa v danom prípade v tomto konaní jedná o litispendenciu, t. j. prekážku prv začatého konania a ktorú namietal žalovaný, a to z dôvodu, že na Okresnom súde Bratislava I, už prebieha súdne konanie pod sp. zn. 33Cb/80/2011 o zrušení rozhodcovského rozsudku, ktoré je prerušené do právoplatného skončenia tohto konania. Zistil, že v tomto konaní si žalobca uplatnil dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku vyplývajúce z iných skutkových okolností, ktorými sú možnosť vykonať dôkaz, ktorý nebolo možné vykonať v pôvodnom konaní, a ktorý môže pre žalobcu privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Preto názor vyslovený odvolacím súdom v uznesení zo dňa 19.02.2015, č. k. 8Cob/293/2014-804, že nie je možné pre prekážku litispendencie (i keď čiastočnú) viesť samostatne konanie sp. zn. 33Cb/80/2011 a konanie sp. zn. 34Cb/137/2014 na Okresnom súde Bratislava I, sa týkal odloženia vykonateľnosti rozhodnutia, o ktorej už bolo rozhodnuté v konaní vedenom pod sp. zn. 33Cb/80/2011. Prekážku litispendencie preto nezistil.

4. Okresný súd Bratislava I mal v konaní preukázané, že v čase konania bolo vedené trestné súdne konanie na obvineného Romana Žigmunda, bývalého konateľa zaniknutej obchodnej spoločnosti NEFRETITI, s.r.o., IČO: 36 402 711, vymazanej z Obchodného registra dňa 08.01.2010, ktorá svoje pohľadávky zo zmluvného vzťahu voči žalobcovi postúpila žalovanému. Z uvedeného vyplýva, že skutkový podklad rozhodcovského rozsudku mohol byť dosiahnutý trestným činom, čo vyplýva z uznesenia o vznesení obvinenia voči osobe Romana Žigmunda vydané vyšetrovateľom Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-1141/NKA-FP-ZA-2013. Trestný čin, z ktorého je Roman Žigmund obvinený, spočíva v tom, že jednotlivé peňažné nároky s úspechom uplatnené v rozhodcovskom konaní boli údajne najprv uplatnené u žalobcu dorúčením faktúr do podateľne žalobcu, pričom k takému dorúčeniu však v skutočnosti nikdy nemalo dôjsť, čím sa obvinený mal dopustiť trestného činu podvodu, keď odtlačky pečiatok kancelárie prvého kontaktu Mesta Levice na údajne doručených listinách mali byť sfaľované. Súd bol toho názoru, že žalobca si uplatnil dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku v súlade s vtedy platnými a účinnými zákonmi, a to ZRK a OSP a aj keď sa novelou ZRK zmenili dôvody na podanie žaloby o zrušenie Rozhodcovského rozsudku, a to tak, že dôvod obnovy konania bol vypustený. Súd prvej inštalácie dospel k záveru, že je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku.

5. Pre úplnosť okresný súd uviedol, že ďalej sa nezaoberal dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. h) ZRK v spojení s § 228 ods. 1 písm. e) O. s. p. pre rozpor s rozhodnutiami SDEÚ a ktorý je podľa žalobcu nezlučiteľný s právom EÚ - smernicou Rady 93/37/ EHS

o koordinácii postupov verejného obstarávania prác a v rozpore so zásadou transparentnosti, zásadou hospodárnosti a efektívnosti, zásadou nediskriminácie a rovnosti zaobchádzania, ako aj zásadou zachovania hospodárskej súťaže. A to vzhľadom na to, že skúmanie uvedeného, by už nemalo vplyv na rozhodnutie vo veci z hľadiska posúdenia oprávnenosti tohto dôvodu na zrušenie rozhodcovského rozsudku.

6. Na odvolanie žalobcu, Krajský súd v Bratislave, ako odvolací súd, napadnutým rozsudkom zo dňa 21.11.2018, č. k. 3Cob/219/2017-1395, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

7. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že sa v celom rozsahu stotožnil s rozsudkom súdu prvej inštancie, ako aj s jeho odôvodnením. Na zdôraznenie správnosti potvrdeného rozhodnutia a k odvolacím dôvodom žalovaného uviedol nižšie uvedené skutočnosti.

8. Odvolací súd s poukazom na § 40 ods. 1 písm. h/ ZRK účinnom do 31.12.2014 a § 228 ods. 1 písm. a/ O. s. p. konštatoval, že súd mohol vyhovieť žalobe z dôvodov v nej uvedených, ktoré boli uplatnené včas a v súlade so zákonnou úpravou v tom čase, a to napriek zmene aplikovateľných procesných predpisov, ku ktorej došlo v priebehu konania a ktorá takéto dôvody pre podanie žaloby nepripúšťa.

9. K žalovaného odvolacej námietke litispendencie krajský súd uviedol, že k prekážke skôr začatého konania nedošlo, hoci v konaniach sp. zn. 33Cb/80/2011 (skôr začaté konanie) a sp. zn. 34Cb/137/2014 (neskôr začaté konanie) vystupujú tí istí účastníci a tieto majú rovnaký predmet, nie je však naplnená totožnosť skutkových okolností. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie týkajúcim sa námietky litispendencie a včasnosti podania žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku a na jasné, zrozumiteľné a právne správne odôvodnenie v ďalšom odkázal.

10. Odvolací súd sa ďalej stotožnil s argumentom žalobcu, že znalecký posudok, ktorý mal odôvodňovať zrušenie rozhodcovského rozsudku, sa nemusí vysporiadať so žiadnym predchádzajúcim znaleckým posudkom a jeho závermi, nakoľko žalovaný predložil tri znalecké posudky ním zaobstarané v civilnom (rozhodcovskom) konaní a uvedená povinnosť sa týka iba trestného konania, v ktorom bol predmetný znalecký posudok vyhotovený.

11. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobca v rámci konania pred rozhodcovským súdom v prvom úkone, ktorý mu patril, t. j. vyjadrenie k žalobe navrhol rozhodcovskému súdu vykonať dokazovanie v tom smere, aby žalovaný založil do spisu originály faktúr a podaní za účelom preskúmania podacej pečiatky z dôvodu, že pečiatky podateľne žalobcu sa na kópiách dokladov od žalovaného líšia od skutočných prezenčných pečiatok používaných žalovaným. Dôvodom uvádzaným žalobcom na obnovu konania preto bola listina - dôkaz, ktorý nemohol vykonať v pôvodnom konaní. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca nemohol v konaní pred rozhodcovským súdom vykonať dokazovanie znaleckým posúdením pravosti prezenčných pečiatok na uvedených listinách, pretože týmito listinami nedisponoval a neboli ani súčasťou spisu rozhodcovského súdu, pretože originálne listiny boli žalovanému na pojednávaní rozhodcovského súdu vrátené. Tým, že rozhodcovský súd sa v dostatočnom rozsahu nezaoberal námietkou žalobcu ohľadne pravosti prezenčných pečiatok a nevykonával v tomto smere žiadne dokazovanie je zrejmé, že žalobcovi bolo v rozhodcovskom konaní odňaté právo konať pred súdom.

12. Odvolací súd dospel k záveru, že boli v danom prípade splnené podmienky na pripustenie obnovy konania podľa § 288 ods. 1 písm. a/, b/ O. s. p. a teda v súlade s § 40 ods. 1 písm. h/ zákona č. 244/2002 Z. z., boli dané zákonné dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Dodal, že je úlohou súdu prvej inštancie, aby posúdil dôkaz - znalecký posudok č. ČES:PPZ-KEU-BA-EXP-2014/7028 zo dňa 15.05.2014 ako ďalší listinný dôkaz predkladaný žalobcom, vyhodnotil jeho výpovednú hodnotu a skutkové tvrdenia uvedené v tomto znaleckom posudku.

13. Na základe vyššie uvedených zhodnotení krajský súd napadnutým rozhodnutím, rozsudok súdu

prvej inštancie potvrdil ako vecne správne rozhodnutie. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 2 C. s. p.

14. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaný (č. I. 1423 spisu), prípustnosť ktorého odôvodnil ust. § 420 písm. d/, e/, f/ C. s. p. Podľa žalobcu ďalej napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.).

15. Žalovaný (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“) k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. d/ C. s. p., t. j. že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie uviedol, že právny názor Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19.02.2015, č. k. 8Cob/293/2014-804 bol pre okresný súd záväzný. Napriek tomu súd prvej inštancie záväznosť uvedeného rozhodnutia nerešpektoval a na základe vlastného uváženia svojím rozhodnutím rozhodol v rozpore s ním. Odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí prekážkou litispendencie zaoberal v bode 29, keď konštatoval nenaplnenie podmienky totožnosti skutkových okolností a stotožnil sa so závermi súdu prvej inštancie. Zároveň dovolateľ uviedol, že závery odvolacieho súdu považuje za nesprávne a arbitrárne s poukazom na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR vyjadrenej v rozhodnutí č. R 97/2003.

16. K námietke uplatnenej podľa § 420 písm. e/ C. s. p., podľa ktorej rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, dovolateľ poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/441/2012, 3Cdo/12/2016 a nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 136/2008, ktorých závery sú v plnom rozsahu aplikovateľné aj vo vzťahu k viazanosti súdu prvej inštancie právnymi závermi kasačného rozhodnutia odvolacieho súdu v prejednávanej spore. Dovolateľ má za to, že vo veci nerozhodoval zákonný sudca, ktorým v dôsledku záväzného právneho názoru Krajského súdu v Bratislave mal byť sudca v konaní pred Okresným súdom Bratislava I vo veci vedenej pod sp. zn. 33Cb/80/2011. Táto vada nebola podľa dovolateľa odstránená ani v odvolacom konaní, z ktorého dôvodu je napadnuté rozhodnutie zaťažené vadou známosti.

17. Dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, vzhliadol dovolateľ v tom, že v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie sa nenachádza skutkové zistenie, na ktoré poukazuje odôvodnenie napadnutého rozsudku v bode 31. Odvolací súd týmto podľa dovolateľa dospel k ďalším, doplňujúcim skutkovým zisteniam, odlišným od skutkového stavu zistenému súdom prvej inštancie bez toho, aby nariadil pojednávanie a zopakoval dokazovanie.

18. Nesprávny procesný postup odvolacieho súdu je daný podľa dovolateľa aj tým, že pri vydaní svojho rozhodnutia použil iné ustanovenie právneho predpisu, čím je napadnuté rozhodnutie prekvapivé. Odvolací súd aplikoval na vec ustanovenie § 228 ods. 1 písm. a/ O. s. p., hoci rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádzalo z ustanovenia § 228 ods. 1 písm. b/ O. s. p. Ďalej podľa dovolateľa krajský súd nesprávne postupoval aj pri nedoručení písomného podania žalobcu označeného ako „kontra vyjadrenie“, čím mu bolo podľa jeho názoru odňaté právo na spravodlivý proces.

19. Dovolateľ ďalej pomerne rozsiahlo a opakujúcimi sa skutočnosťami uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení základnej právnej otázky v tejto veci, a to „zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. h/ ZRK v znení účinnom do 31.12.2014 nakoľko sú tu dôvody, pre ktoré možno žiadať obnovu konania podľa § 228 ods. 1 písm. a/, b/ O. s. p.; a to nový listinný dôkaz znalecký posudok č. ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2017/7028 zo dňa 15.05.2014 vyhotovený po skončení rozhodcovského konania v trestnom konaní, ktorý s poukazom na priebeh rozhodcovského konania podľa právneho názoru súdu nemohol žalobca vykonať v pôvodnom rozhodcovskom konaní, čím boli splnené podmienky na pripustenie obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. a/, b/ O. s. p.“.

20. Základnú podstatu právnej otázky rozvinul dovolateľ v otázke „či sú splnené podmienky procesnej prípustnosti obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. a/, b/ O. s. p. v prípade, ak ten kto obnovu navrhuje, nevyužil všetky procesné možnosti zabezpečenia a vykonania dôkazu (znaleckým posudkom) v pôvodnom konaní, ak sa domáha povolenia obnovy na základe dodatočného vyhotovenia znaleckého posudku (neexistujúceho v čase pôvodného konania) po skončení pôvodného konania? Otázka je ďalej rozsiahlou rozvíjaná tým, že má ísť o znalecký posudok v trestnom konaní ohľadom falšovania prezenčných pečiatok na sporných listinách, kedy strana v pôvodnom rozhodcovskom konaní nenavrhol vykonanie znaleckého skúmania rozhodcovským súdom, neuplatnila dostupné zákonné procesné oprávnenia ako vyhotovenie fotokópií z originálov na rozhodcovskom súde.

21. Dovolateľ poukázal na to, že obnovou sa nemožno domáhať nápravy procesných pochybení (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 15/2000, č. 1/2017; uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/193/2010, 4Cdo/462/2013, 2Cdo/96/2008, 4Cdo/18/2010; uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 606/2015; uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 28Cdo/2846/2009, 22Cdo/2090/2006, 22Cdo/1303/2005). V zmysle uvedeného má dovolateľ za to, že žalobcom predložený znalecký posudok neexistoval v čase rozhodovania rozhodcovského súdu, z ktorého dôvodu nejde o dôkaz vyžadovaný pre prípustnosť povolenia obnovy konania. Opačný záver je podľa dovolateľa arbitrárny, neudržateľný a nesprávny.

22. Ďalšou nesprávne posúdenou právnou otázkou má byť podľa dovolateľa tá, či môže byť povolená obnova konania na základe dôkazu, ktorý sa nejaví byť pravdepodobným na privodenie priaznivejšie rozhodnutie v obnovenom konaní. V tejto súvislosti dovolateľ opakovane na šiestich stranách poukazuje na znalecký posudok vyhotovený v trestnom konaní, komparuje ho s iným znaleckým posudkom, vyjadruje sa ku dokazovaniu a posúdeniu listinných dôkazov, a to všetko s odkazom na viacero rozhodnutí, či stanovísk slovenských a českých súdov. Dovolateľ uzavrel, že znalecký posudok ČES: PPZ - KEU-BA-EXP-2014/7028 nemá obsahové náležitosti v zmysle § 17 ods. 4 zákona o znalcoch č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o znalcoch“), jeho závery sú nepreskúmateľné a ani pri jeho vykonaní ako dôkazu, nemá žiadnu výpovednú relevanciu vo vzťahu k preukázaniu skutočnosti pre povolenie obnovy konania.

23. Dovolateľ vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhol napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

24. Žalobca vo vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že viazanosť súdu prvej inštancie právnym názorom nadriadeného súdu je aplikovateľná v prípadoch, ak v konaní došlo k procesným vadám, avšak v danom prípade bol vyjadrený nadriadeným súdom názor na spojenie vecí do jedného konania. Posúdenie spojenia vecí bolo ponechané na konajúcom súde, z ktorého dôvodu v konaní nie je daná prekážka litispendencie. Z uvedeného dôvodu rozhodoval spor podľa žalobcu zákonný sudca s tým, že žiadna z právnych viet uvedených žalovaným v tejto súvislosti nie je aplikovateľná v tomto prípade.

25. K ostatným dovolacím dôvodom zmätočnosti žalobca uviedol, že odvolací súd dospel k rovnakým skutkovým zisteniam ako súd prvej inštancie, len popísaný inými slovami s tým, že napadnuté rozhodnutie nie je prekvapivé. Ďalej podľa názoru žalobcu mal žalovaný v odvolacom konaní adekvátny priestor na realizáciu svojich procesných práv a tieto náležite využil, ani námietka nedoručenia kontra vyjadrenia nemala za následok porušenie práv žalovaného na spravodlivý proces.

26. V súvislosti s odklonom odvolacieho súdu od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu žalobca uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so závermi odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie, ku ktorým dospeli na základe vykonaného dokazovania. Dodal, že si v rozhodcovskom konaní splnil svoju procesnú povinnosť tvrdenia a povinnosť označiť dôkaz na preukázanie svojich tvrdení, avšak objektívne nemal možnosť predložiť dôkaz - znalecký posudok a vykonať znalecké dokazovanie, keďže nedisponoval originálmi ani kvalitnými prvokópiami listín obsahujúcimi sporené odtlačky pečiatok, ktoré boli potrebné na znalecké skúmanie. Navyše rozhodcovský súd mal podľa žalobcu za to, že vykonanie ním

navrhnutého dokazovania nie je potrebné, nakoľko tvrdenie sfaľovania pečiatok považoval za účelné. Týmto podľa názoru žalobcu existovala prekážka objektívneho charakteru znemožňujúca vykonanie dôkazu v pôvodnom rozhodcovskom konaní, resp. dôvod obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. b/ O. s. p. Pre úplnosť žalobca poukázal na to, že hodnotenie dôkazu by bolo nad rámec potrieb konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku a konajúce súdy na to ani nemali právomoc, z ktorého dôvodu opačný názor žalovaného nemá oporu v zákone a je nesprávny.

27. Z uvedených dôvodov považuje žalobca podané dovolanie za nedôvodné a navrhuje, aby dovolací súd dovolanie žalovaného zamietol a priznal mu úplnú náhradu trov dovolacieho konania.

28. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“)], po vrátení veci Ústavným súdom Slovenskej republiky a zistení, že dovolanie podal včas žalovaný, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpený podľa § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovaného treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné s tým, že dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 C. s. p.

29. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

30. Zo samej podstaty dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku vyplýva, že právnu úpravu, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých možno na podklade dovolania výnimočne prelomiť záväznosť a nezmeniteľnosť rozhodnutia súdu predstavujúceho už res iudicata, nemožno interpretovať rozširujúco. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

31. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

32. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 420 písm. d/, e/, f/ C. s. p., keďže má za to, že postup odvolacieho súdu trpí vadami zmätočnosti. Dovolanie je ďalej odôvodnené § 421 ods. 1 C. s. p., teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.).

33. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

34. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p., je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

35. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 C. s. p., dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C. s. p. pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C. s. p. irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

36. Rozhodnutím vo veci samej je meritórne rozhodnutie. Rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej je rozsudok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie buď potvrdzuje, alebo mení. Rozhodnutie vo veci samej je preto také rozhodnutie, v ktorom sa súd zaoberá nárokom, ktorý strany uplatnili. Charakteristickým znakom pre rozhodnutie vo veci samej je, že zakladá prekážku veci rozhodnutej (§ 230 C. s. p.), na rozdiel od rozhodnutia nemeritórneho, ktoré takéto účinky nemá.

37. Rozhodnutia, ktorými sa konanie končí, môžu byť rozhodnutiami vo veci samej alebo aj procesné rozhodnutia, ktorými sa konanie končí, ale neriešia vec samu, vec sama nebola prejednaná (napr. zastavenie konania pre neexistenciu procesných podmienok; pre späťvzatie žaloby, odvolania; pre neodstránenie väd podania; odmietnutie podania; odmietnutie odvolania a pod.).

38. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodnutím bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený. Potvrdené bolo také rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým bol rozhodcovský rozsudok zrušený a vec bola rozhodcovskému súdu vrátená na ďalšie konanie. Dovolací súd konštatuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie tvoria jeden celok s tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené kasačné rozhodnutie súdu prvej inštancie, je procesného charakteru, z ktorého dôvodu nemôže byť rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej. Napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil kasačné rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým bol rozhodcovský rozsudok zrušený a vec vrátená rozhodcovskému súdu na ďalšie konanie, nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie (o veci vymedzenej žalobou) končí. V dôsledku kasačnej povahy rozhodnutia súdu prvej inštancie a vrátenia veci na ďalšie konanie, nie je vec právoplatne skončená a v danom prípade rozhodcovský súd o nej ďalej koná a rozhoduje. Analogicky použiteľné závery sú zastávané okrem vyššie uvádzaného judikátu R 19/2017, aj v odbornej právnickej literatúre (Civilný sporový poriadok, Komentár, C. H. Beck, Praha, 2016, str. 1354 a 1355).

39. Dovolateľ v dovolaní uplatnil aj dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., t. j. nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

40. Súčasná judikatúra najvyššieho súdu sa ustálila na tom, že ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil a nevymedzí právnu otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu; dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Na druhej strane bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od

ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; ako aj absencie vymedzenia právnej otázky, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa), z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu, týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených; posudzovať, či dovolací súd rozhodoval rozdielne. V opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný, bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v C. s. p., ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p.

41. Zároveň bol prijatý záver, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., je dovolateľ povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne; konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť (stanovisko č. 83 uverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 9/2018).

42. Právna úprava účinná od 1. júla 2016, dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

43. Právnu otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p., sa rozumie otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Zároveň právnu otázku (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p., no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Tento záver vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. apríla 2020, sp. zn. III. ÚS 123/2020, podľa ktorého už zo samotného znenia § 421 C. s. p. je možné vyvodiť, že vzhľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum, a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej „zovšeobecnenia“.

44. Pokiaľ v dovolaní vymedzená otázka, ktorú má podľa dovolateľa posudzovať dovolací súd, predstavuje skutkovú otázku, nie je splnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 C. s. p. a takúto otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť.

45. Dovolateľ právnu otázku, od ktorej vyriešenie záviselo rozhodnutie súdov formuloval v dovolaní pomerne rozsiahlo a opakujúco. Základom otázky je, či ide o prípustnosť povolenia obnovy konania v prípade, ak ten kto obnovu žiada, nevyužil všetky procesné možnosti zabezpečenia a vykonania dôkazu (znalecký posudok) v pôvodnom konaní a k vyhotoveniu znaleckého posudku (z trestného konania ohľadom falšovania prezenčných pečiatok) došlo až po skončení pôvodného konania (body 19 a 20 tohto rozhodnutia). Dovolací súd v prvom rade zdôrazňuje, že dovolateľom vymedzená otázka je úzko viazaná na skutkový stav prejednávaného sporu a s tým súvisiacou procesnou obranou žalovaného. Skutkovým zistením je dovolací súd viazaný podľa § 442 C. s. p. a v dovolacom konaní je vylúčené preskúvanie jeho správnosti alebo nesprávnosti.

46. Dovolateľ uzavrel, že obnovou sa nemožno domáhať nápravy procesných pochybení s dôrazom na

skutočnosť, že žalobca nenavrhol vykonanie znaleckého skúmania rozhodcovským súdom a neuplatnil ani dostupné zákonné procesné oprávnenia (vyhotovenie fotokópií z originálov na rozhodcovskom súde). Dovolací súd prioritne uvádza, že si je vedomý znenia ustanovenia § 442 C. s. p., podľa ktorého je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistili sudy nižšej inštancie s tým, že dokazovanie nevykonáva. Avšak pre úplnosť vzhľadom na špecifiká prejednávaneho prípadu dovolací súd dodáva, že dovolacia námietka uvedená vyššie ohľadom procesnej pasivity žalobcu v rozhodcovskom konaní zo spisu nevyplýva. K rovnakému záveru dospel aj odvolací súd (bod 11 tohto rozhodnutia). Dovolací súd konštatuje, že dovolateľ sa ním vymedzenou a rozvinutou otázkou nedomáha riešenia právnej otázky zo strany odvolacieho súdu, ale prehodnocovania skutkových záverov súdov nižšej inštancie. Takto koncipovanú otázku nie je možné ani zovšeobecniť (viď III. ÚS 123/2020, bod 43 tohto rozhodnutia), nakoľko sa týka konkrétneho znaleckého posudku ohľadom konkrétnych listín s odtlačkami prezenčných počiatok. Dovolateľom vymedzená otázka preto nespĺňa kritérium právnej otázky koncipovanej v súlade s § 421 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 432 ods. 2 C. s. p. (bod 43 tohto rozhodnutia). Dovolateľom položená otázka predstavuje otázku, ktorá sa týka skutkových záverov súdov nižšej inštancie a vlastného chápania skutkových zistení dovolateľom. Tento záver vyplýva aj zo skutočnosti, že znalecký posudok ČES: PPZ - KEU-BA-EXP-2014/7028, nemá podľa dovolateľa obsahové náležitosti v zmysle § 17 ods. 4 zákona o znalcoch, jeho závery sú nepreskúmateľné a ani pri jeho vykonaní ako dôkazu, nemá žiadnu výpovednú relevanciu vo vzťahu k preukázaniu skutočnosti pre povolenie obnovy konania. Takto vymedzené závery uvedené dovolateľom v podanom dovolaní, neznamenajú skúmanie otázky právnej, ale skutkovej, ktoré skúmanie môže byť vykonané len v konkrétnych súvislostiach (k tomu viď aj 3Cdo/24/2019, 3Cdo/174/2019 a 8Cdo/191/2018). Z uvedeného dôvodu dovolateľom vymedzená otázka nemôže založiť prípustnosť dovolania v rozhodovanej veci.

47. Dovolací súd konštatuje, že záver o neprípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p. pri riešení tzv. skutkových otázok zaujal už vo svojich skorších rozhodnutiach (v podrobnostiach viď aj 1Obdo/47/2017, 4Obdo/45/2017 a 5Obdo/22/2017), zotrúva na ňom a nevidí dôvod, aby sa od neho v rozhodovanej veci odklonil. Pre úplnosť dovolací súd dodáva, že aj v prípade kedy by podané dovolanie bolo právne perfektné (čo nie je prejednávany prípad) a došlo by k teoretickému zrušeniu napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, by ostalo kasačné rozhodnutie súdu prvej inštancie stále v platnosti, čím by sa právne postavenie dovolateľa ako žalovanej strany sporu nezmenilo v žiadnom smere, z ktorého dôvodu dovolateľom navrhovaný spôsob rozhodnutia nesleduje účel procesného inštitútu dovolania ako mimoriadneho právneho prostriedku.

48. Osobitne dáva ďalej dovolací súd do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. septembra 2018, sp. zn. II. ÚS 416/2018, ktorým bolo úspešne podrobené testu ústavnosti uznesenie najvyššieho súdu z 25. apríla 2018, sp. zn. 5Obdo/22/2017, a v ktorom ústavný súd skonštatoval, že „mu nepatrí nahrádzať právne názory najvyššieho súdu a pokiaľ závery najvyššieho súdu v otázke prípustnosti dovolania vzhľadom na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, ústavný súd nemá dôvod do právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom predpokladaného dovolacieho dôvodu zasahovať“.

49. Dovolací súd preto konštatuje, že dovolanie uplatnené podľa § 421 ods. 1 C. s. p., je možné odôvodniť iba nesprávnym právnym posúdením, ktorého súčasťou nie je (a ani nemôže byť) prípadné, podľa názoru dovolateľa, nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (znaleckého posudku, jeho zákonných náležitostí a záverov z neho plynúcich). Prípadnú vadu rozhodnutia spočívajúcu nedostatočným zistením rozhodujúcich skutkových okolností, nie je možné subsumovať pod nesprávne právne posúdenie, keď pod právnym posúdením sa rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení, súd vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav.

50. Dovolací súd zároveň dodáva, že za relevantné vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s § 432 ods. 1 a 2 C. s. p., nemožno považovať ani argumenty žalovaného uvedené v dovolaní, z ktorých je zrejmá v zásade len jeho nespokojnosť s vyodením skutkových zistení a záverov konajúcich súdov.

51. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že

prípustnosť dovolania žalovaného podľa § 420 písm. d/, e/, f/ C. s. p. a § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. c/, f/ C. s. p., odmietol.

52. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania, dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

53. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.